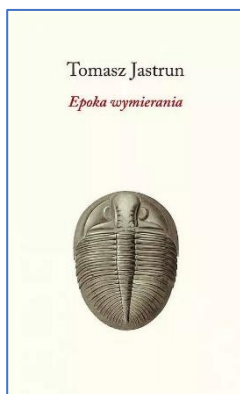

Andrzej Walter

Poezja w wymiarze kojącym

Tomasz Jastrun
Epoka wymierania

Żyjemy w martwym świecie marionetek i pajaców. Na wskroś samotni, wokół nas coraz ciszej i ciszej. Ci, którzy znali i rozumieli nasz wymierający świat też powoli umierają i odchodząc opuszczają nas dojmująco. Tom **Tomasza Jastruna**

zatytułowany

jest tak właśnie – to „Epoka wymierania”. Czyż nie w takiej epoce przyszło nam żyć? Rzecz jasna nie w sensie dosłownym. Przecież jest jak najbardziej *cool* (...)

Tom Tomasz Jastruna nie jest *cool*, jest niemal doskonały, oryginalnie wyrzeźbiony do lektury, w najprostszym, a zarazem najbardziej wyrafinowanym poetycznie sposobie, bez zbędnego nadęcia, patosu i drgawek plemiennych opowiada nam o nas samych i naszym gasnącym świecie. Jak w otwierającym tom wierszu „Pająk”:

*Szedłem beztrosko spać
Gdy na prześcieradle
Zobaczyłem pająka olbrzyma
Stał nieruchomo
Na swoich cienkich i długich nogach
Patrzyliśmy na siebie w milczeniu
Nie wierząc własnym oczom
Dwie niepojęte istoty
Na trzeciej planecie od słońca
Samotne i nagie
W swoim istnieniu*

Tom Tomasz Jastruna na przekór współcześnie nagradzanej poezji bełkotu jest tomem czytelnym, tak samo czytelnym jak czytelnymi były refleksje: Szymborskiej, Miłosza, Herberta czy Różewicza, tak samo czytelnym jak czytelnymi są tomy wielu pomijanych wszędzie współczesnych polskich poetów, ale rzecz jasna wybija się na tym tle swoją unikalnością i jakby idealnością przekazu. Metafory trafiają w punkt. Inspirując do myślenia. Więcej od poezji nie wymagam. Ma być moja, intymna, mądra, ba, po prostu zamyślająca – pięknie zamyślająca...

Przeczytajmy dwa wiersze zamykające tom. Dwa piękne wiersze. Jakże znakomite, olśniewające, no i finalnie kojące nasze zmysły i postrzeganie tego świata:

Pocałunki

*Nasze usta
Rozcięte na pół*

Jak owoce

*Zjadamy słodki miąższ
Pocałunków*

*Za oknem czarny kot
Ciągnie za sobą drogę
I świeci latarniami oczu*

Pies

*Na starych filmach
Wszyscy bardzo się śpieszą
Jakby zapomnieli
Że od dawna są martwi*

*Tylko jakiś pies
Zabłąkany w oku kamery
Merda ogonem
Jakby był wieczny*

Niestety odnoszę wrażenie, że i my już jesteśmy jakby martwi. Jeszcze machamy ogonami, śpieszymy się, wydaje nam się, że jesteśmy wieczni, dopóki nas nic nie boli...

Nasze koty ciągną za sobą drogę, świecą latarniami oczu, a my komplikujemy ten świat w konkurencji jeszcze nieznannej, nowatorskiej, cyfrowej i informacyjnej szumem zabijając sens.

Tom Tomasz Jastruna ma nas ukoić, uspokoić, zamyślić i pulsować w naszych zmęczonych myślach, abyśmy wiedzieli co ważne, co istotne, za co warto... poświęcić wszystko.

Czuję się coraz straszny. Wiem, że to dziwne brzmi u pięćdziesięciolatka z kawałkiem, w dobie medycyny mumifikującej ludzi na żywca ponad kres życia... czuję się staro, żyję w starym świecie, staram się to wszystko ogarnąć, ale organy wysiadają, psują się, coraz więcej zniechęcenia coraz ciszej, coraz puciej. Może dlatego wstrząsnął mną wiersz „Stare małżeństwo”, ale tak się dziś mniej więcej z Żoną czujemy:

*Spotkały się dwie dłonie
Spotkały się cztery nogi
Los związał im ręce
Los związał im stopy*

*Wodzeni byli na pokuszenie
Przenosili góry i rzeki*

*A teraz do jednej małej walizki
Pakują swoje podwójne życie
I szykują się na nieistnienie*

Taaak. Taki zapewne tytuł powinien nosić ten felieton. **Szykując się do nieistnienia.** Tak się dziś czuję. I rozumiem, że tak się czują i inni moi przyjaciele, starsi ode mnie i zaniejsi, lepsi poetycko i myślowo, z dorob-

kiem, wierszami ważnymi i doniosłymi, jedni jeszcze istnieją, inni już nie, ale tak naprawdę wszyscy razem... szykujemy się na nieistnienie.

Do tego nieistnienia szykują się kościoły i cmentarze, cnoty i wartości, a nawet dobro i zło. Szatan już od dawna nie istnieje. Nieprawdaż?

Mnie jednak ta poezja koi. Uspokaja, że mogę jeszcze ją gdzieś kupić, przeczytać, przeżyć... że mogę ją ze sobą zabrać do poduszki, do podróży, do nieba, że mogę się nią okryć jak warstwą ochronną, że jeszcze jestem normalny i nadal żyję szykując się na to... nieistnienie.

Dziękuję Panu, Panie Jastrun

Na moich półkach

*Sędziwe tomiki wierszy
Dawno zmarłych poetów
Ich pochylone grzbiety
I poźółkłe dłonie
Dedykacje
To napisy nagrobne
Pod krzyżami tytułów
I szept wierszy
Jak szmer modlitwy*

Za szybą

*Bliscy znajomi
I nieznamomi
Mrą jak muchy
Na szybie*

*A za szybą
Jesień się mieni
Przeleci ptak
Powie coś ktoś*

*Bąk w grubym futrze
Zapyla kwiaty
Chłopak się kocha
Z wiotką dziewczyną*

*Życie się toczy
Na swoich kołach
Nie wiadomo
Po co i gdzie*

Chciałoby się czytać i czytać. Wszystko jest tu jasne i jak nigdy smakuje poezją. Nie wiadomo po co i gdzie (...). Ot taka tam epoka wymierania w gotowości na nieistnienie, które już się wydarza (dla artystów i poetów).

Tomasz Jastrun, „Epoka wymierania”. Wydawnictwo Austeria, Kraków, Budapeszt, Syrakuzy 2024, s. 146.